

*Горова В. О., канд. іст. наук, доцент,
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, м. Київ;
Свердлик З. М., канд. іст. наук, доцент,*

Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ КОМУНІКАЦІЇ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та поширення інтернету зумовлюють виникнення нових можливостей для обміну інформацією та ефективною комунікації, сприяють модернізації інформаційного простору в усіх сферах життєдіяльності суспільства, зокрема в місцевому самоуправлінні. Так, окрім традиційних та звичних форм безпосередньої комунікації між громадянами, громадянами і органами місцевого самоврядування актуалізується розвиток і використання сучасних засобів комунікації через інтернет, які, на відміну від традиційних методів, забезпечують швидке й оперативне реагування на ту чи іншу проблему.

Зауважимо, що комунікаційна взаємодія між різними суб'єктами безпосередньо пов'язана з поняттям «інформаційні технології», оскільки саме вони втілюють можливість розвивати та удосконалювати наявні форми комунікації. Встановлено, що поняття «інформаційні технології» з'явилося з виникненням інформаційного суспільства, основою соціальної динаміки в якому є не традиційні, матеріальні, а інформаційні ресурси – знання, наука, організаційні чинники, інтелектуальні здібності людей, їхня ініціатива і творчість. Уперше поняття й перспективи розвитку інформаційних технологій докладно проаналізував академік В. Глушков, який визначив інформаційну технологію як людино-машинну технологію збирання, оброблення та передавання інформації. До інформаційних технологій належать усі види технологій, що використовуються для створення, збереження, обміну й використання інформації в усіх можливих формах [1]. Особливо дієвими інформаційно-комунікаційні технології можуть стати й поступово стають в українських реаліях. Інформаційні технології стали тим чинником, який найбільше впливає на розвиток сучасного суспільства, рухає його прогрес, дає можливості створювати диджитальні майданчики для всебічної комунікації.

Одним із визначальних каналів здійснення комунікації сьогодні є соціальні мережі. Соціальна мережа – це сервіс для підтримки соціальних зв'язків в інтернеті. Важливим елементом соцмережі є контент (зміст, інформація), створений користувачами [6]. Існує велика кількість соціальних мереж, які класифікують за різними ознаками. За доступністю можна виділити такі типи соціальних мереж: закриті; відкриті; змішані. Нині більшість соціальних мереж повністю відкриті

для усіх охочих. За географічним фактором соціальні мережі можуть бути: світового значення; окремо взята країна; територіальна одиниця; без регіональної приналежності. За спрямуванням соціальні мережі можна розділити на особисті, професійні та тематичні. Особисті спрямовані на підтримку і налагодження вже наявних контактів, а також для пошуку нових; професійні – на професійний розвиток та побудову кар'єри; тематичні – збирають аудиторію за певними інтересами (музика, політика, наука тощо) [5].

А. Кицук та В. Головей розглянули роль та значення соціальних мереж у процесі формування громадянського суспільства в Україні, проаналізувавши позитивні та негативні фактори впливу соціальних мереж на політичне життя. Автори зазначили, що на додаток до різних соціально-культурних та комунікативних функцій, соціальні мережі стали каталізатором політичних змін, платформою для активної громадської участі. Існує значний рівень впливу соціальних мереж на перебіг державних процесів, що виявилось в активному просуванні нових практик участі громадськості, консолідації та самоорганізації українського громадянського суспільства. Вони обґрунтували майбутнє зростання ролі соціальних мереж як важливого чинника розвитку громадянського суспільства в контексті демократичної медіа-політики [2]. Фахівець із комунікацій швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO» Г. Осадча у своєму дослідженні розкриває потенціал соціальних мереж як зручного інструменту комунікації громади зі старостою. Розвиваючи цю тему, дослідниця зазначає, що маючи свою публічну сторінку, староста села може з легкістю налагоджувати комунікацію зі своїми колегами-старостами інших громад. Публічна сторінка старости може стати віртуальним майданчиком для обміну поглядами, думками, викладу на загальне бачення тієї чи іншої ситуації [3]. До того ж вдала практика безпосередніх звернень (маючи можливість поставити запитання напряму) керівництву об'єднаної територіальної громади (голови об'єднаної територіальної громади або старости громади) щодо різних проблем (про проведення свята Дня села, ремонт доріг, реконструкція вуличного освітлення, ремонт будинку культури тощо) зменшує чергу у приймальній керівника, а отримання зворотного зв'язку з боку керівництва зменшує напругу у вирішенні проблем, попереджає виникнення непорозумінь та поширення неправдивої інформації. Така швидка комунікація дає можливість одразу отримати відповідь, зрозуміти, які плани уже напрацьовані в керівництві громади.

Опираючись на власні спостереження, зазначимо, що наявні соціальні мережі користуються різною популярністю, залежно від вікових категорій користувачів. Так, наразі спостерігається тенденція відтоку частини користувачів мережі «Фейсбук» (насамперед молоді) до платформ ТікТок, Телеграм, Інстаграм. За об'єктивними оцінками, зазначені платформи пропонують креативніші та

компактніші формати для користувацького контенту. На відміну від Фейсбуку, ці соціальні мережі не потребують написання довгих текстових повідомлень. Їх мета – швидка й ефективна передача інформації за допомогою фотознімків та відеороликів, які можна створювати та ділитися ними значно швидше, ніж використовуючи текст. Отже, виокремимо переваги та недоліки мережі «Фейсбук». До переваг належать: обмін інформацією між співробітниками в режимі онлайн в умовах, коли вони знаходяться в різних місцях; підвищення лояльності до адміністрації через моніторинг і ведення незалежних обговорень про події, які відбуваються в житті громадян; своєчасне нівелювання негативних думок у режимі онлайн, захист репутації; підвищення популярності установи через факт, що сторінки в соціальних мережах відвідуються користувачами значно частіше, ніж офіційні сайти; оповіщення користувачів про новини в громаді; використання даних зворотнього зв'язку в режимі онлайн, оперативний моніторинг і опитування, статистика; отримання корисних порад. Недоліки стосуються існування потреби в інструктажі персоналу для обмеження публікацій корпоративної інформації, збереження пильності в довірчій атмосфері спілкування; здійснення контролю часу і якості відвідування працівниками соціальних мереж для збереження продуктивності їх праці; прослідковування коректності контенту, який завантажується на сторінку; здійснення захисту від вірусів, атак зловмисників тощо; підтримка спілкування між учасниками мережі; жорстке відслідковування спілкування користувачів; можливість створення підставного аналогу сторінки недоброзичливцями [4].

Попри наявні недоліки, підсумуємо, що соціальні мережі є потужним інструментом комунікації, який змінив способи спілкування, співпраці та обміну інформацією. Соціальні мережі мають значний потенціал для майбутньої комунікаційної взаємодії у територіальних громадах. Майбутнє соціальних мереж полягатиме в подальшому розвитку мобільних додатків та адаптації до різних пристроїв; наданні більших можливостей для створення, редагування та обміну відеоконтентом; використанні розумних алгоритмів та інструментів штучного інтелекту для аналізу великих обсягів даних, персоналізування користувачів та полегшення пошуку інформації.

Список використаних джерел

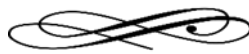
1. Кіяновська Н. Генезис поняття «інформаційно-комунікаційні технології». *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Вип. 121(1). С. 117–122.
2. Kutsyk A., Golovei V. Social networks as a factor in the development of civil society in Ukraine. *European Journal of Transformation Studies*. Volume 8 (Issue 1). 2020. P. 109–125.

3. Осадча Г. Соціальні мережі – зручний інструмент комунікації для старост та громад. *Радник старости*. 2019. № 3. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/rs/2019/september/issue-3/article-70466.html>

4. Ступницька Я. Використання соціальних мереж для інформування населення органами місцевого самоврядування Рівненщини. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/vykorystannya-sotsialnyh-merezh-dlya-informuvannya-naselennya-orhanamy-mistsevoho-samovryaduvannya-rivnenschyny/>

5. Турчин А. Класифікація соціальних мереж. *Актуальні задачі та досягнення у галузі кібербезпеки*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (23–25 листопада 2016 р., м. Кропивницький). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84825408.pdf>

6. Що є що у світі соцмереж? URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/rs/2019/september/issue-3/article-70466.html>

**Іванів В. І., слухач,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського, м. Київ**

ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Інформаційні загрози як різновид воєнних загроз мають багатогранний характер. Їм властиві багатокритерійність, багатофакторність та багатопараметричність. У кінцевому підсумку оцінка ефективності функціонування системи забезпечення інформаційної безпеки, яка протидіє таким загрозам, також повинна бути комплексною.

Враховуючи роль та місце системи забезпечення інформаційної безпеки в загальній системі забезпечення інформаційної безпеки держави в процесі захисту від воєнних загроз національних інтересів в інформаційній сфері, сформулюємо основні вимоги до системи критеріїв, що розробляються нижче. Зокрема, під час формулювання системи критеріїв пропонується дотримуватися базових принципів, визначених у [1, с. 15]:

- відповідність критерію поставленій меті;
- повнота;
- вимірність;
- чіткий фізичний зміст;
- відсутність надлишковості;
- чутливість до зміни вхідних даних.

Комплексне дослідження наявних складників системи протидії інформаційно-психологічному впливу [2, с. 18] показало, що керуючись основними поло-